

РЕШЕНИЕ

№ 1648

гр. София, 30.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-14 СЪСТАВ, в публично заседание на тридесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Маргарита Апостолова

при участието на секретаря КРАСИМИРА Б. ГЕОРГИЕВА
като разгледа докладваното от Маргарита Апостолова Гражданско дело № 20211100106919 по описа за 2021 година

Образувано е по предявен от Н. Д. С. срещу П. на Р.Б. иск с правна квалификация **чл. 2, ал. 1, т. 3, пред. 2 от ЗОДОВ** за осъждане на ответника да заплати сумата от **50000,00** лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени по повод образувано срещу ищеца наказателно производство, ведно със законна лихва от 25,07,2014год. до изплащане на вземането.

Излагат се съображения, че спрямо ищеца е повдигнато обвинение по ДП № 194/2014г., по описа на СДВР, пр.пр. №28421/14г., по описа на СРП, за извършване на престъпление по чл. 196, ал.1, т.1, вр.чл.195, ал.1, т.3, вр.чл.194, ал.1, вр.чл.29, ал.1, б.А и б.Б, вр.чл.20, ал.2 от НК. Образуваното наказателно производство сочи да е прекратено срещу ищеца с постановление на СРП от 27,05,2015год. на осн.чл.243, ал.1, т.2 от НПК. Поддържа да е претърпял неимуществени вреди от незаконното обвинение и задържане под стража в периода от 29,07,2014год. до 05,02,2015год.

Съобразно изложеното е заявено становище за основателност на исковата претенция. Претендира разноски.

Ответникът-П. на Р.Б. в указания законоустановен срок по чл. 131 от ГПК излага становище за неоснователност на исковата претенция. Релевира доводи, ищецът да не е представил доказателства за това кога постановлението за прекратяване на производството е стабилизирано, тъй като това е моментът, от който възниква отговорността на държавата за вреди. Твърди, че по делото не е доказана причинна връзка между повдигнатото обвинение и твърдените неимуществени вреди. Счита предявения размер на обезщетението за неимуществени вреди за завишен, с оглед търпените мерки за неотклонение, продължителността на производството, претърпените вреди, икономически стандарт в

страната и съдебната практика по аналогични случаи, както и поради това лицето да е многократно осъждано, респективно търпените от него неимуществени вреди са с по-нисък интензитет. При условията на евентуалност релевира възражение за изтекла погасителна давност на правото на иск. Релевира възражение за погасителна давност и относно претенцията за лихва за забава.

Съобразно изложеното е заявено становище за отхвърляне на исковата претенция.

При така изложеното след като обсъди доказателствата по делото, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Безспорно е между страните по делото, а това се установява и от събраните доказателства, че ищецът е бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл. чл. 196, ал.1, т.2, вр.чл.195, ал.1, т.3, пр.1, вр.чл.194, ал.1, вр.чл.29, ал.1, б.А и б.Б, вр.чл.20, ал.2 от НК с постановление от 29,07,2014год.

Ищецът е задържан за 48 часа на 29,07,2014год. с постановление на прокурор при СРП по пр.пр.№28421/2014год. по описа на СРП.

По отношение на ищеца е взета мярка за неотклонение “Задържане под стража“ на 31,07,2014год., с определение на Софийски районен, НО, 112 състав, постановено по ЧНД №14853/2014год. във връзка с ДП №194/2014год. по описа на СДВР-МВР, пр.пр. №28421/2014год. на СРП. Мярката е потвърдена с определение от 08,08,2014год. по ВНЧД №3473/2014год. по описа за 2014год. на СГС, 9 въззивен състав.

С определение на СГС постановено по ВНЧД № 329/2015год. по описа на СГС, НО 5-ти въззивен състав на 05,02,2015год. мярката за неотклонение „задържане под стража“ е изменена в „парична гаранция“ в размер на 5000,00лв.

С постановление на Софийска окръжна прокуратура от 27,05,2015год. е прекратено наказателното производство по пр.пр.№28421/2014год. по описа на СРП, ДП №194/2014год. по описа на СДВР водено срещу Н.Д. С. на осн.чл.243, ал.1, т.2 и чл.216 от НПК, поради недоказаност на обвинението. Постановлението в прекратителната част е обжалвано от Н.С. като жалбата е оставена без разглеждане поради просрочие по ЧНД №15736/2015год. СРС, НК, 129 състав, влязло в сила на 03,02,2016год. като потвърдено с определение №374/03,02,2016год. по ВНЧД №4884/2015год. по описа на СГС, НК, 6-ти въззивен състав.

По делото са събрани гласни доказателства, чрез разпит на свидетеля- А.Г., от които се установяват претърпените от ищеца неимуществени вреди.

Приложено е свидетелство за съдимост на лицето от 16,09,2021год. на СРС, от което е видно, че Н.Д. С. е осъждан по НОХД №2313-2007год., СРС; НОХД №5249/11, СРС; НОХД №19398/2011 по описа на СРС ; НОХД №2134/2013год. по описа на СРС; НОХД №4566/2013 по описа на СРС; НОХД №2785/2017год. по описа на РС Пловдив; НОХД №344/2020год. по описа на РС Пазарджик; НОХД №2808/96 СРС; НОХД №92-00 по описа на РС Пловдив;

От справка вх.№26447/20,09,2021год. са видни данните за водени наказателни дела срещу ищеца/стр.30-34/.

От заключението на изслушаната по делото съдебно-психологическа експертиза, неоспорено от страните и прието от съда, което като обективно изготвено следва да бъде кредитирано при постановяване на съдебния акт, се установява, че наказателното производство, ограничаване на правото на придвижване и престой в следствения арест са се отразили негативно върху психиката на ищеца. Очертан е значителен период на стрес, който е бил по-интензивен в периода на задържането 29,07,2014год. до 05,02,2015год., когато са доминирали емоционални състояния на несигурност, потиснатост, песимистични очаквания, недоволство, възмущение, усещане за нарушаване на свързаността със значими фигури, соматичен дискомфорт, който е бил значителен в периода до прекратяване на наказателното производство, когато все още е имал преживявания на безпокойство, напрежение, притеснение и несигурност. В съдебно заседание се поддържа становището това състояние да е преминало като единствено са налице негативни преживявания при припомняне на ситуацията;

При така изложената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Предпоставките включени във фактическия състав на правната норма по чл.2, ал.1, т.3, пр.2 от ЗОДОВ/ДВ.бр.98/2012год./, обуславящи основателността на исковата претенция за претендирано обезщетение са свързани с установяване на следните правно релевантни факти- повдигнато обвинение в извършване на престъпление, ако образуваното наказателно производство бъде прекратено поради това, че деянието не е извършено от лицето, характера на претърпените неимуществени вреди, както и причинна връзка между вредите и деянието извършено от правозащитните органи.

Съгласно §1 от ЗР на ЗОДОВ за неуредените въпроси се прилагат разпоредбите на гражданските закони.

Хипотезата на прекратяване на наказателното производство поради недоказаност на обвинението е включена в предметния обхват на нормата на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, в частност в предложението „деянието не е извършено от лицето“. В този смисъл са аргументите изложени в т.7 от ТР №3/22,04,2005год., постановено по т.д.№3/2004год. на ОСГК на ВКС, в което се сочи да се касае до необоснованост на валидно повдигнато и предявено обвинение, което не е подкрепено от събраните по делото доказателства, при което е приложима нормата на чл.2, ал.1, т.2 от ЗОДВПГ/отм./, аналогичен на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ/ред ДВ.бр.98/2012г./.

Постановлението за прекратяване на наказателното производство не е измежду актовете по чл. 412, ал. 2 от НПК, които влизат в сила, тъй като съществува нормативната възможност служебно да бъде отменено от прокурор от по-горестояща прокуратура, а когато е обжалвано, постановените във връзка с него съдебни актове /определенията на съда по чл. 243, ал. 5, т. 1 и т. 2 от НПК/ подлежат на проверка по реда на чл. 419, ал. 1 от НПК.

Ето защо при ангажиране на отговорността на държавата в хипотезата на прекратено наказателно производство поради недоказаност на обвинението, е необходимо съобщаването му на лицето, претендиращо обезщетение от дейността на правозащитните органи и лицето да не е поискало наказателното производство да продължи и завърши с оправдателна присъда / Решение № 353 от 06.11.2015 г. по гр. д. № 892/2015 г., ГК IVГО на ВКС по чл.290 от ГПК, решение № 197 от 17.05.2011г. по гр. д. № 1211/2010 г., ГК, III ГО на ВКС/. Посочените условия съдът намира да са налице като основание за възникване отговорността на държавата. Видно от Определение от 05.11.2015год. на СРС 129 състав образувано по жалба на ищеца същият е уведомен за постановлението на 01.07.2015год. или срокът за обжалване е изтекъл на 08.07.2015год. Фактът, че жалбата на ищеца е оставена без разглеждане като процесуално недопустима поради просрочие налага извод да не е налице инстанционна проверка на постановлението за прекратяване, поради което същото хипотетично подлежи на служебна отмяна от П. в предвидените за това срокове.

От събраните по делото доказателства се установи С. да е претърпял неимуществени вреди, изразяващи се в преживяно безпокойство, притеснения и страх, влошаване на отношенията с близките му. Съдът намира да е налице причинно-следствена връзка с установените неимуществени вреди и повдигнатото срещу ищеца обвинение.

Предвид изложеното за ищеца е налице активна материалноправна легитимация по предявения иск за обезщетение.

Обезщетението за неимуществени вреди се обуславя от всяка отделна фактическа обстановка, поради което съобразно общите правила на гражданското съдопроизводство, всяка от страните следва да докаже релевантните за спора факти. Едва при ангажиране на доказателства за наличието на претърпени неимуществени вреди и на основание чл.52 от ЗЗД, съдът следва да определи глобално размера на дължимото обезщетение по справедливост. В процесната хипотеза се претендира обезщетение за неимуществени вреди в размер на 50000лв.

Съгласно т.II от ППВС № 4 от 23.12.1968 г понятието „справедливост” е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се вземат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. С оглед това разбиране, при определяне на размера, съдът следва да вземе предвид всички обстоятелства, които имат отношение към твърдените от ищеца неимуществени вреди-това са възрастта на лицето, продължителността на проведеното наказателно преследване, наложените принудителни мерки за неотклонение, интензитета и продължителността на душевните болки, страдания и неудобства с оглед тежестта и характера на обвинението, в което пострадалият е бил обвинен.

Съгласно решение № 123/23.6.2013 г по гр.дело № 254/14 г на ВКС, Трето ГО моралните вреди са индивидуално определяеми и паричното обезщетение за тях следва да съответства на необходимото за преодоляването им, и че не е пряка проява на справедливост, а е в дисхармония със справедливостта определяне на парично обезщетение по-голямо от необходимото за обезщетяване на претърпените вреди като се обсъдят всички наведени

доводи и обстоятелства, обосноваващи по-нисък размер на обезщетение. При определяне на дължимото обезщетение следва да се държи сметка и за обществените представи за справедливост в аспект на съществуващите общественно-икономически условия на живот.

Размерът, в който следва да бъде уважен искът при съобразяване от страна на съда на обстоятелствата свързани с тежестта на повдигнатото обвинение, за престъпление по чл.196, ал.1, т.1, вр.чл.195, ал.1, т.3 от НК, извършено при условията на опасен рецидив, за което е предвидено наказание лишаване от свобода от две до 15 години, продължителността на наказателното преследване от / от привличането на ищеца, в качеството на обвиняем на 29,07,2014год. до прекратяване на 27,05,2015год./, възрастта на лицето 38 години при привличането му като обвиняем, продължителността на взетата мярка за неотклонение „задържане под стража“, за периода от 29,07,2014год. до 05,02,2015год. от 6 месеца и 7 дни, впоследствие изменена в „Парична гаранция“, обстоятелството, че по делото са налице данни за предходни осъждания на лицето, в който случай наказателното преследване се отразява с по-нисък интензитет, спрямо лице което не е осъждано, както и с оглед отражението на извършеното спрямо него наказателно преследване и вида на установените неимуществени вреди -доказани в хода на настоящото производство и социално - икономическия стандарт в страната по време на провеждане на наказателното производство и обичайната съдебна практика по подобен род дела, съдът намира, че справедливия размер на обезщетение е 3000,00лв., в който размер следва да бъде уважена исковата претенция и отхвърлена за разликата като неоснователна.

Ето защо и предвид липсата на данни за реализирани неимуществени вреди извън обичайните негативни преживявания и дискомфорт на лице, спрямо което е инициирано наказателно производство, съдът определи справедлив размер на обезщетение в размер на 3000,00лв.

Съгласно т.4 от ТР №3/2005год. на ОСГК на ВКС отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи възниква от момента на влизане в сила на оправдателната присъда, в конкретния случай от стабилизиране на акта за прекратяване на наказателното производство. Отговорността на държавата за вреди от незаконни действия на правозащитни органи възниква от момента на влизане в сила на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство – чл.2, т.2, изр.2 от ЗОДВПГ. От този момент съответния държавен орган изпада в забава, дължи лихва върху размера на присъденото обезщетение и започва да тече погасителната давност за реализиране отговорността на държавата /т. 4 от [ТР 3/05](#), ОСГК на ВКС/.

Приложимата давност по претенцията за обезщетение е пет годишна съгласно чл.110 от ЗЗД, а по отношение на вземането за лихва съобразно чл.111, б.„В“ от ЗЗД е тригодишна.

С оглед релевираното от ответника възражение за изтекла погасителна давност на осн.чл.120 от ЗЗД следва да бъде съобразено влизане в сила на акта за прекратяване на наказателното производство. Съобразно изложените по –горе мотиви петгодишен давностен срок тече от деня на съобщаване на постановлението или 01,07,2015год., поради което с оглед датата на депозиране на исковата молба на 28,05,2021год. претенцията е

погасена по давност. Дори да се приеме течение на давността, считано от влизане в сила на определението на СРС от 05,11,2015год., с което е оставена без разглеждане жалбата на ищеца, а именно -03,02,2016год., то изводите за погасяване по давност на вземането за обезщетение не се променят, тъй като същата е изтекла на 03,02,2021год. / В периода след прекратяване на наказателното производство тече погасителна давност за предявяване на иск за обезщетение за вредите настъпили до прекратяването- в този смисъл Решение №437/02,07,2014год., ГК, 4 ГО по гр.д.№1020/2012год./.

Съобразно изложеното исковата претенция подлежи на отхвърляне. С оглед неоснователност на главната искова претенция неоснователна е и претенцията за законна лихва.

По разноските:

Предвид изхода от спора и на основание чл.10, ал.2 от ЗОДОВ ищецът следва да заплати разноски по делото, които съдът намира за доказани в размер на 250,00лв.-възнаграждение за СПЕ, която е допусната именно за установяване на неимуществените вреди за ищеца.

Мотивиран от изложеното Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявен от Н. Д. С., с ЕГН *****, със съд.адрес гр.София, ул**** срещу П. на Р.Б. иск с правна квалификация **чл. 2, ал. 1, т. 3, пред. 2 от ЗОДОВ** за осъждане на ответника да заплати сумата от **50000,00лв.**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени по повод образувано срещу ищеца наказателно производство, ведно със законна лихва от 25,07,2014год. до изплащане на вземането като погасен по давност.

ОСЪЖДА Н. Д. С., с ЕГН *****, със съд.адрес гр.София, ул**** да заплати по бюджетна сметка на Софийски градски съд **на основание чл.10, ал.2 от ЗОДОВ** сума в размер на **250,00лв.-разноски**.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва пред САС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____